

SÖDERTÄLJE KOMMUN Kommunstyrelsen	
2014 -05- 0 6	
Dnr	Rnr

1 (3)
26
KS20140613

2014-05-05

Tjänsteskrivelse

Kontor

Kommunstyrelsens
kontor

Handläggare

Christine Strandberg
08-523 01251
christine.strandberg@sodertalje.se

Hållbarhetsutskottet
Kommunstyrelsen

Miljöbokslut 2013- uppföljning av Södertälje kommuns lokala miljömål

KS 14/143

Sammanfattning av ärendet

Södertälje kommuns miljöprogram och klimatstrategi för åren 2013-2016 antogs av Kommunfullmäktige den 17 december 2012. Kommunfullmäktige beslutade då att programmen ska följas upp varje år i ett särskilt miljöbokslut. I år följs programmen upp för första gången. I arbetet med att nå en ekologisk hållbar utveckling har miljöprogrammet en central roll och beskriver ett önskat miljötillstånd för såväl Södertälje kommun som organisation men även för hela det geografiska området. Övergödning, luftkvalitet och konsumtionsfrågan är några av exemplen på utmaningar såväl nationellt, regionalt som lokalt i Södertälje.

Sammanfattningsvis är arbetet med de flesta målen påbörjat. Endast ett fåtal är inte påbörjade och där krävs det av organisationen att analysera vidare, ta nya beslut eller investera stort för att kunna uppnå dessa mål.

Kontoret förslår att Hållbarhetsutskottet och Kommunstyrelsen tillstyrker Miljöbokslut 2013 inför fastställande i Kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2014-05-05

Miljöbokslut 2013- uppföljning av Södertälje kommuns lokala miljömål

Ärendet

Södertälje kommuns miljöprogram och klimatstrategi för åren 2013-2016 antogs av Kommunfullmäktige den 17 december 2012. Kommunfullmäktige beslutade då att programmen ska följas upp varje år i ett särskilt miljöbokslut. I år följs programmen upp för första gången och uppföljningen gäller det som nämnder och bolag har rapporterat in till miljöstrategen att de utfört under 2013. I arbetet med att nå en ekologisk hållbar utveckling har miljöprogrammet en central roll och beskriver ett önskat miljötillstånd för såväl Södertälje kommun som organisation men även för hela det geografiska området.

Det är mycket arbete kvar innan Södertälje är en hållbar kommun. Såväl nationellt som regionalt är prognosen att många av miljömålen blir svåra att nå med gällande lagar och styrmedel. Begränsad klimatpåverkan, övergödning, luftkvalitet och konsumtionsfrågan är några av exemplen på utmaningar som nämns och detta gäller även för Södertälje kommun. Södertälje kommuns arbete med att bli en fossilbränslefri organisation har startat under 2013 och framtagandet av nya riktlinjer för de fordon och de drivmedel organisationen köper in har påbörjats. Det är dock ett omfattande arbete som återstår innan målet är uppnått.

Södertälje kommun som organisation har under 2013 genomfört en del och påbörjat många olika slags åtgärder för att nå de högt ställda lokala miljömålen. Inrättande av naturreservat, energieffektiviseringar, klimatsmart kost, återbruksverksamhet, miljökrav i upphandling, en översiktsplan med fokus är några exempel på den långsiktiga hållbarheten är några exempel på pågående arbete. Sammanfattningsvis är arbetet med att nå de flesta av målen påbörjat och endast ett fåtal är ännu inte påbörjade. Där krävs det av organisationen att analysera vidare, ta nya beslut eller investera stort för att kunna uppnå dessa mål.

För att ytterligare kunna sprida kunskap om det miljöarbete som pågår i organisationen, såväl i den kommunala förvaltningen som i bolagen, vill förvaltningen ta fram ett mer externt miljöbokslut som utgår från Miljöbokslut 2013. I detta mer publika och kortfattade miljöbokslut ska några konkreta åtgärder lyftas. Förvaltningen anser att det är viktigt att visa att kommunen och bolagen är en organisation med gemensamma mål för kommunen och dess medborgare.

Kommunstyrelsens kontors förslag till hållbarhetsutskottet och kommunstyrelsen:

Miljöbokslut 2013 tillstyrks.

Kommunstyrelsens kontors förslag till kommunfullmäktiges beslut:

Miljöbokslut 2013 fastställs.

Mats Christiansson

Tillförordnad Stadsdirektör

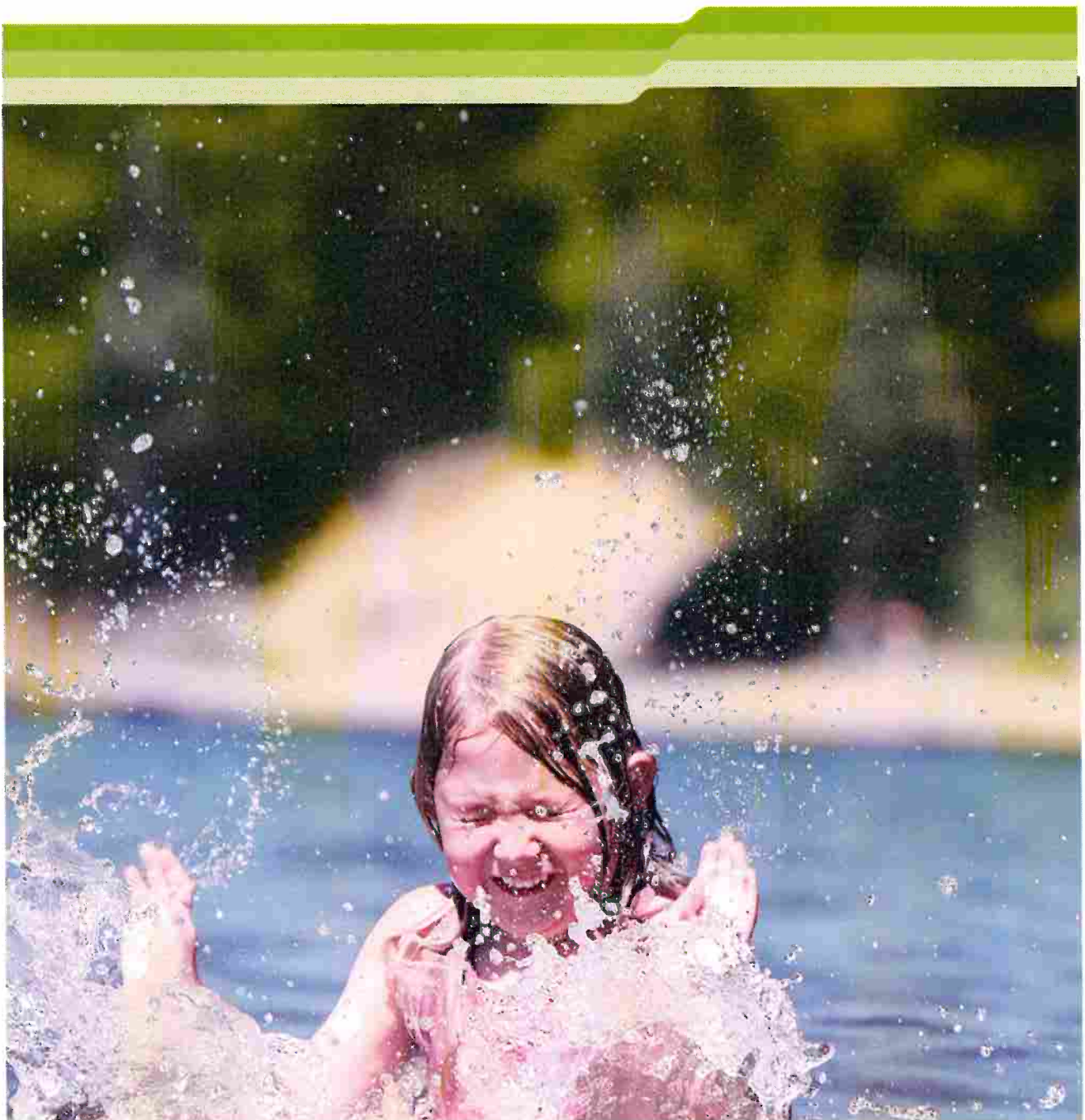

Roger Svanborg

Kommunstrateg/Chef enheten utredning
och hållbarhet

Miljöbokslut 2013

UPPFÖLJNING AV SÖDERTÄLJE KOMMUNS LOKALA MILJÖMÅL

**"Kommunen vill
föregå med gott
exempel genom
att vara pådrivande
aktör gentemot
övriga aktörer i
samhället"**

Uppföljning av Södertälje kommuns lokala miljömål

SÖDERTÄLJE KOMMUNS MILJÖPROGRAM OCH KLIMATSTRATEGI för åren 2013-2016 antogs av Kommunfullmäktige den 17 december 2012. Då beslutades att programmen ska följas upp varje år i ett särskilt miljöbokslut. I år följs programmen upp för första gången och uppföljningen gäller det som nämnder och bolag har rapporterat in till miljöstrategen att de utfört under 2013. I arbetet med att nå en ekologisk hållbar utveckling har miljöprogrammet en central roll och beskriver ett önskat miljötillstånd för såväl Södertälje kommun som organisation men även för hela det geografiska området. Kommunen är en av flera aktörer för att uppnå dessa mål och arbetar och planerar för det som kommunen som organisation har rådighet och uppdrag att utföra. Kommunen vill även föregå med gott exempel genom att vara pådrivande aktör gentemot övriga aktörer i samhället.

Södertälje kommun har valt att fokusera på 4 målområden:

- Mark och vatten
- Energi och klimat
- Bebyggelse och transporter
- Konsumtion och beteende

Dessa täcker de flesta av de nationella miljökvalitetsmålen¹⁾ samt går i linje med de regionala prioriteringar som finns i Stockholms län. Det är mycket arbete kvar innan Södertälje är en hållbar kommun och såväl nationellt som regionalt är prognosen att många av miljömålen blir svåra att nå med gällande lagar och styrmedel. De nationella och de regionala miljömålen följs upp varje år och resultatet av dessa uppföljningar presenteras kort i faktarutorna här nedan.

Nationella miljömål

Riksdagen har beslutat om en samlad miljöpolitik för ett hållbart Sverige med nationella mål som bryts ner på regional och lokal nivå.

Den årliga uppföljningen av de nationella miljömålen, som sammanställs av Naturvårdsverket, visar att 14 av 16 miljökvalitetsmål inte kommer att nås till år 2020 och det kommer att krävas stora insatser för att uppnå den miljö som miljömålen fastslår. Målen begränsad klimatpåverkan, frisk luft, giftfri miljö och god bebyggd miljö uppnås till exempel inte. Utvecklingen går dock i positiv riktning inom t.ex. miljökvalitetsmålen *bara naturlig försurning* och

ingen övergödning. De miljömål som ser ut att nås på nationell nivå är *skyddande ozonskikt* och *säker strålmiljö*.

För att nå målen uppger Naturvårdsverket att det kommer att krävas tydligare prioriteringar och att miljöarbetet samordnas bättre med andra samhällsmål som planering av långsiktiga infrastruktursatsningar och avvägningar mellan exploatering och bevarande av mark. Dessutom är lagar och andra styrmedel inte tillräckligt skarpa. Flera miljöfrågor kan endast lösas genom samverkan mellan länder och för att Sverige ska kunna nå de nationella miljömålen är det därför nödvändigt med ett internationellt samarbete.

Regionala miljömål

Inom ramen för den regionala miljömålsdialogen, som leds av Länsstyrelsen i Stockholms län, har sex av de 16 nationella miljömålen som ska nås till år 2020 valts ut för prioriterade insatser i länet. Dessa är: *Begränsad klimatpåverkan, frisk luft, giftfri miljö, ingen övergödning, rikt växt- och djurliv, god bebyggd miljö*. I regionen är prognosen att två av de 16 kvalitetsmålen nås med beslutade eller planerade åtgärder och dessa är *bara naturlig försurning* samt *skyddande ozonskikt*. I likhet med de nationella miljömålen

så nås inte heller i regionen målen om t.ex. begränsad klimatpåverkan, frisk luft, giftfri miljö och god bebyggd miljö. Utmaningarna är bland annat den ohållbara trafiken med trafikprognoser som pekar på en 40-50 procents ökning och den ohållbara konsumtionen där det ekologiska fotavtrycket för en genomsnittlig person är 5,7 globala hektar medan det globala utrymmet är högst 1,8 hektar. Problemet med övergödning är också fortsatt mycket stor i regionen.

¹⁾ De 16 nationella miljömålen är: Begränsad klimatpåverkan, frisk luft, bara naturlig försurning, giftfri miljö, ingen övergödning, skyddande ozonskikt, ett rikt växt- och djurliv, myllrande våtmarker, säker strålmiljö, god bebyggd miljö, hav i balans samt levande kust och skärgård, levande skogar, rikt odlingslandskap, grundvattnet av god kvalitet, storslagen fjällmiljö, levande sjöar och vattendrag (Källa: Naturvårdsverket)

Sammanfattning av Södertälje kommuns miljöarbete under 2013

Södertälje kommun som organisation har under 2013 genomfört och påbörjat många olika slags åtgärder för att nå de högt ställda lokala miljömålen för kommunen. Till exempel har arbetet med att skydda naturområden fortsatt genom inrättandet av ytterligare ett naturreservat i Moraåns dalgång. Den fortsatta satsningen med att minska belastningen av näringsämnen från avlopp som inte fungerar tillfredsställande är mycket viktig för kommunen och regionen där övergödning är ett stort miljöproblem. Kommunen har prisats för sitt arbete med den miljövänligare och klimatsmartare kost som serveras i de offentliga köken, fler skolor och förskolor har *Grön Flagg*²⁾-certifierats och kommunfullmäktige har antagit en översiktsplan där fokus är den långsiktiga hållbarheten.

Inom klimat och energiområdet fortsätter arbetet med energi-effektiviseringar i kommunens fastigheter. Telge Fastigheter har beslutat att all nyproduktion ska kunna godkännas som Green Building³⁾ och bolaget har även certifierat flera äldre grundskolor som klarar dessa krav. Den nya förskolan i Glasberga förbrukar till och med 55 % mindre energi än de generella byggkrav som finns idag och har tilldelats priset *Bästa byggnad enligt systemet EU Green Building*. Kommunens satsning på en opartisk energi- och klimatrådgivning med besök, föreläsningar och telefonrådgivning till företag, bostadsrättsföreningar och privatpersoner är ytterligare ett konkret exempel på hur arbetet med energi- och klimatfrågorna prioriteras i kommunen.

Den fjärrvärme som produceras i Igelstaverket och i Järna panncentral är ett föredöme. Under 2013 har minskningen av fossila

bränslen fortsatt och endast 1 % eldningsolja och 4,6 % torv används av den totala andelen bränslen i Igelstaverket. I Järna är det till största delen havreskal som eldas och max 5 % är fossilt. Södertälje kommun har under 2013, tillsammans med övriga ägarkommuner, gett Söderenergi i uppdrag att se över alternativ till torvanvändningen för att ytterligare minska andelen av fossila bränslen i pannorna.

De största utmaningarna för Södertälje kommun som organisation och kommun är, i likhet med övriga regionen och även nationellt, den fortsatta strävan att minska utsläppen av växthusgaser från framförallt fordonstrafiken. Detta för att minska såväl partikelhalterna som att minska den globala uppvärmningen. Arbetet med att Södertälje kommuns ska bli en fossilbränslefri organisation har startat under 2013 och arbetet med att ta fram nya riktlinjer för de fordon och de drivmedel organisationen köper in har påbörjats som ett viktigt led i detta mål.

Beteendefrågor och då främst inom områdena resande och konsumtion är två andra utmaningar som är väsentliga för det lokala men även det globala miljötillståndet. Södertälje kommun är en stor aktör och genom att ställa miljökrav i upphandlingar av material och tjänster påverkar vi och föregår med gott exempel. Den fortsatta satsningen på att minska nedskräpningen är tillsammans med utbyggnaden av gång- och cykelvägar, naturguidningar, återbruksverksamhet vid återvinningsanläggningen och mycket mer exempel på hur kommunen arbetar för att öka medvetandet och underlätta för medborgarna att göra miljösamma val.

² Grön Flagg är ett kostnadsfritt verktyg och certifiering och drivs av Håll Sverige Rent. Grön Flagg ger barn och unga förutsättningar att arbeta aktivt med hållbar utveckling på ett roligt och engagerande sätt.

Grön Flagg innebär att alla blir delaktiga i hållbarhetsarbetet samtidigt som man jobbar mot mål och riktlinjer i läroplaner. (Källa: Håll Sverige Rent)

³ Green Building innebär att byggnaden ska förbruka 25 procent mindre energi än byggnormen.

Beskrivning av uppföljningen av 2013 års lokala miljöarbete

I sammanställningen som följer redovisas svaren från ansvariga nämnder och bolag. För varje mål anges vad respektive ansvarig nämnd/bolag svarat samt en sammanvägande målstatus om målet har flera ansvariga nämnder/bolag. Den sammanvägande

målstatusen och en eventuell förklarande kommentar är angett av miljöstrategen. Det främsta syftet med att ange en status för varje mål är att få en indikation och snabb överblick över åt vilket håll miljöarbetet går. Symbolerna för målstatus är följande:

Definition:

- Ej påbörjat, målet kräver en större analys i form av stor ekonomisk investering el annan form av översyn/nya beslut
- Delvis uppfyllt/följs/pågår
- Uppfyllt under 2013
- Ej påbörjat 2013 men ambitionen är att komma igång inom programperioden

I miljöprogram och klimatstrategi är åtgärderna endast förslag. Nämnderna och bolagen har haft möjlighet att lägga till åtgärder som de genomfört under 2013 och som inte finns med i programmen. För åtgärderna anges ingen status men ansvariga har haft möjlighet att kommentera åtgärdsförslagen.

I tabellen nedan sammanfattas läget i det lokala miljöarbetet. Miljöprogrammet är endast ett år gammalt och tabellen visar tydligt att de flesta målen är påbörjade och att det endast är ett fåtal som inte är påbörjade och där det krävs av organisationen att analysera vidare, ta nya beslut eller investera stort för att kunna uppnå dessa mål.

Målområde	Antal mål inom målområde	Målstatus			
		☐	☐	☒	☐
Mark och vatten	8	1	5	1	1
Energi och klimat	21 (+ 1 övergripande växthusgasmål)	3	12	4	2
Bebyggelse och transporter	5	0	3	1	1
Konsumtion och beteende	8	0	6	2	0

MÅLOMRÅDE:

Mark och vatten

I SÖDERTÄLJE ÄR NATUREN ALLTID NÄRA

Inom detta område täcks följande nationella miljömål in: ingen övergödning, ett rikt växt- och djurliv, grundvatten av god kvalitet, levande skogar, ett rikt odlingslandskap, levande sjöar och vattendrag, bara naturlig försurning och giftfri miljö.

Mål	Ansvar	Status och kommentar	Sammanvägande målstatus och kommentar miljöstrateg
Alla kommunens sjöar och vattendrag ska uppfylla EU:s vattendirektiv för god ekologisk status till år 2021. Inga sjöar eller vattendrag får försämrats. Nuläge: Södertälje har 52 vattenförekomster som ingår i vattendirektivet. Idag har inget vattendrag i Södertälje hög status. 57 % har god status, 31 % har måttlig status, 10 % har otillfredsställande status och 2 % har dålig status	Miljönämnden	<p>● Pågår inom miljökontoret.</p> <p>Flera vattenvårdande åtgärder har genomförts. Under 2013 har miljökontoret bland annat medverkat i två projekt med biotopvård för havsöring och andra arter i samma miljö.</p> <p>Den nya översiktsplanen integrerar vattendirektivet på den övergripande nivån i planeringen. För att nå målet krävs att alla berörda kommunala verksamheter inklusive bolagen tar sitt delansvar i arbetet för att uppfylla vattendirektivet.</p>	●
Senast 2016 ska alla undermåliga enskilda avlopp i Stavbofjärdens tillrinningsområde vara åtgärdade och uppfylla krav om kretsloppsanpassning där det bedöms skäligt. Nuläge: Maj 2011 har drygt 30 % (ca 600) av fastigheterna undermåliga avlopp.	Miljönämnden	<p>● Pågår. Troligt att målet kan uppnås.</p> <p>Resultat per februari 2014: Totalt antal avlopp: 636 st Antal underkända vid inventering 2010–2011: 240 st Antal nu åtgärdade, färdiga: 112 st Antal på gång, med tillstånd men ej färdiga: 68 st Antal varken åtgärdade eller påbörjade: 60 st</p>	●
Samtliga förorenade områden som innebär akuta risker vid direktexponering och sådana områden som idag, eller inom en nära framtid, hotar betydelsefulla vattentäkter eller värdefulla naturområden ska vara utredda och vid behov åtgärdade vid utgången av år 2020. Åtgärder ska fram till år 2020 ha genomförts vid så stor andel av de prioriterade förorenade områdena att miljöproblemet i sin helhet i huvudsak kan vara löst allra senast år 2050. Nuläge: I Södertälje kommun finns omkring 440 konstaterat eller misstänkt förorenade områden. 2 av dessa hör till riskklass 1 och finns med på länsstyrelsens lista över länets mest prioriterade områden.	Kommunstyrelsen, Miljönämnden, Tekniska nämnden, Stadsbyggnadsnämnden	<p>● MN: Ansvaret för målet bör flyttas från miljö- nämnden till kommunstyrelsen. Att utreda, undersöka och åtgärda förorenade områden är mycket resurskrävande (personalresurser och undersöknings- och saneringskostnader). Det är oftast i samband med exploatering som de mest akuta områdena saneras. Dilemmat om ansvaret ligger kvar på miljönämnden är att vi när som helst kan behöva ställa krav på saneringsåtgärder i samband med att man river/gräver/bygger etc, inom andra områden än de som pekats ut som viktigast i planen. Det blir inte trovärdigt och vi "bakbinds" i vår myndighetsutövning.</p> <p>TN/SBN och kommunalnämnderna: Av 440 utpekade områden på länsstyrelsens lista över länets mest prioriterade områden klassificeras två (Igelstatomten och Kanalen) i riskklass 1. Den planerade exploateringen av Igelsta-tomten för bostäder innebär att exploatören påtagit sig ansvaret för att sanera området. Tungmetaller som arsenik, koppar, krom och små mängder pentaklorfenol har hittats i marken. I kanalen förekommer ställvis förhöjda halter av bland annat kvicksilver, PAH och dioxiner. Förorenade massor muddras med lämplig teknik (till exempel miljöskopa) för att undvika spridning av föroreningar vid muddring och massorna omhändertas särskilt. (MKB för Målarprojektet s.30)</p>	● Organisationen behöver lyfta frågan och ta en diskussion kring detta mål för att klargöra respektive nämnds ansvar för målluppfyllnad. Sammanfattande för detta bör vara miljöstrateg. Ansvar för praktiskt genomförande bör dock inte ligga under Kommunstyrelsen då denna endast har en samordnande och uppföljande funktion. Diskussionen behöver även inbegripa lämpligheten i att Miljönämnden som tillsynsmyndighet ansvarar för att ta fram en handlingsplan för detta, se vidare kommentar från Miljökontoret under förslag till åtgärder.

Mål	Ansvar	Status och kommentar	Sammanvägande målstatus och kommentar miljöstrateg
Södertälje kommuns tätorter ska ha en fortsatt sammanhängande grönstruktur där gröna stråk och länkar binder samman grönområden. De utpekade gröna svaga sambanden ska skyddas och förstärkas. Nuläge: I Södertälje kommun finns 2 svaga samband utpekade i RUF5 2010 (Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen 2010) samt i Södertälje kommuns översiktsplan	Tekniska nämnden, Stadsbyggnadsnämnden, kommunals nämnderna	<p>● TN: I kontorets arbete med detaljplaner och vid genomförande tas hänsyn till riktlinjerna i kommunens översiktsplan och Grönplan.</p> <p>● TN/SBN: I samband med att översiktsplanen följs upp kommer även de gröna sambanden att ingå i arbetet.</p>	●
Skyddad natur är värdefull för att säkerställa att djur och växter bevaras. Antal värdefulla naturområden som skyddas ska öka i kommunen. Nuläge: År 2011 finns i kommunen 20 naturreservat, varav 7 är bildade av kommunen. I kommunen finns även 8 naturminnen och 32 biotopskyddsområden.	Miljönämnden	● Under 2013 skyddades delar av Moraåns dalgång som naturreservat. Arealen skyddad natur ökade med 68 ha. Antal naturreservat i Södertälje kommun är nu 22 stycken och utgör nära 6 % av kommunens yta.	●
Skogen ska ha höga och långsiktiga hållbara sociala, ekologiska och ekonomiska värden. Södertäljes skog ska skötas med utgångspunkt från skogspolicyn, fastställd 2008, vilken anger att skogens skötsel ska utgå från en skogsskötselplan där skogen är certifierad enligt Forest Stewardship Council (FSC) senast 2016. Nuläge: En skogspolicy antogs av Tekniska nämnden 2008-03-20. Skogen är inte certifierad enligt Forest Stewardship Council	Tekniska nämnden	TN: Kontoret arbetar sedan den antogs 2011 enligt kommunens skogsskötselplan. Certifiering är inte aktuell under 2014.	●
Hävderna på de värdefullaste ängs och hagmarkerna (klass A och B) ska bevaras för att gynna den biologiska mångfalden. Nuläge: 59 objekt vid senaste inventeringen 2007.	Miljönämnden	● Återkommande inventeringar av ängs- och hagmarker visar att trenden är stadigt negativ. Miljökontoret har under 2013 haft dialog med markägare och myndigheter för att påverka att hagmarker betas på rätt sätt. Under 2013 har miljökontoret gjort röjningar i flera värdefulla hagmarker i samarbete med privata markägare och länsstyrelsen. Vi har även rustat upp stängsel och genomfört röjningar i naturreservatet Moraåns dalgång. I närheten av Kalkbergets naturreservat på Mörkö stängslades 2013 in en ny betesmark, ca 7ha, som kommer att betas 2014. Det leder där till ett större sammanhängande område med betade strandängar. Inom de kommunala naturreservaten var beteshävderna goda under 2013.	● Kommunens arbete med målet är pågående, därav status gult (detta i samförstånd med miljökontoret). Miljökontoret har dock valt att flagga för att målet är svårt för kommunen ur ett rådighetsperspektiv och har därför vid en första genomgång valt att svara med rött.
Åkermarker med högst produktionsförmåga ska värnas för att trygga jordbruksmarkens värden samt kommunens möjligheter till lokal livsmedelsproduktion. Nuläge: De värdefullaste klasserna som finns i Södertälje är klass 5 och 4 och är även utpekade i översiktsplanen.	Kommunstyrelsen, Stadsbyggnadsnämnden, Tekniska nämnden, kommunalsnämnderna	○ TN/SBN och kommunalsnämnderna: I samband med att översiktsplanen följs upp kommer även åkermarkerna att ingå i arbetet.	○

Föreslagna åtgärder	Ansvar	Kommentar från nämnd och bolag
Senast 2013 ska en vattenplan som berör allt naturvatten i kommunen vara framtagen	Miljönämnden	Miljönämnden börjar under 2014 att ta fram en vattenplan, vilket är tänkt att göras i samverkan med berörda kontor och även med Nykvarns kommun. Ett förslag till planen kan bli klart i slutet av 2015.
Färdigställa en VA-plan för kommunen, antagen av kommunfullmäktige senast 2013. VA-planen ska inkludera avloppsvatten, dagvatten och dricksvatten	Telge Nät, Miljönämnden, Stadsbyggnadsnämnden, Tekniska nämnden, Telge Återvinning	MN: Ett förslag till VA-plan är färdigt och ska antas under 2014. Denna plan är en del av kommunens samlade vattenplanering. TN och SBN: Ett förslag till VA-plan har skickats ut på internremiss inom förvaltningen / kontoren. Sbk är kritisk till delar i förslaget. Telge Nät/TÅ: VASTRA gruppen har lämnat ett förslag på va-plan till Ola Schön som TN förordar remissbehandlas innan behandling i KF. TN sammanställer denna VA-plan.
En handlingsplan för kommunens arbete med förorenade områden ska tas fram	Miljönämnden	En handlingsplan för förorenad mark bör beslutas av kommunfullmäktige och tas fram i samverkan med berörda kontor. På grund av att kostnaderna för sanering är så stora behöver kommunen ha en övergripande och långsiktig plan som visar vilka resurser som ska tillföras och hur prioriteringen ska vara. Miljökontoret kan som tillsynsmyndighet inte ansvara för att ta fram handlingsplanen utan ansvaret bör ligga på kommunstyrelsens kontor eller samhällsbyggnadskontoret. Miljökontoret ska förstås bidra med sin kompetens. Vi har gjort visst arbete med utredningar och underlag för en kommande handlingsplan.
Ett naturreservat längs Moraåns dalgång ska bildas.	Miljönämnden	Klart under 2013
Senast 2016 ska kommunens samtliga skyddade stränder vara inventerade	Miljönämnden	Det är oklart för miljökontoret vad åtgärdsförslaget innebär. Vi har frågat efter tolkningar men det har inte kommit fram någon förklaring. Vad menas med "skyddade"? Alla stränder är skyddade genom strandskyddsbestämmelser. Var avsikten att det skulle stå "skyddsvärda"? Skyddsvärda kuststräckor har inventerats.
Senast 2013 ska rutiner finnas för hur kunskaps- och planeringsunderlag inom natur- och kulturmiljö används vid all fysisk planering	Stadsbyggnadsnämnden, Tekniska nämnden	TN och SBN: Rutiner finns som innebär att det till varje startmöte för ett detaljplanearbete som berör natur- och kulturområden kallas stadsantikvarie, stadsmiljö, park och skog samt representant från miljökontoret.
Aktiviteter ska årligen genomföras för att uppmuntra medborgarna att vistas i naturen	Miljönämnden, Tekniska nämnden, Utbildningsnämnden, Kultur- och fritidsnämnden, Arbetslivsnämnden	Miljökontoret har under 2013 genomfört 10 naturguidningar i samarbete med SFI, en familjedag med kosläpp som lockade nära 1000 besökare, två fågelguidningar vid det nya fågeltornet vid Pilskrogsviken och två svampguidningar, en i Talbyskogen och en i Tunaskogen. Miljökontoret marknadsför naturområden via hemsidan och på en facebook-sida om naturreservaten. TN: Arbetet pågår kontinuerligt med att röja stigar, glesa ut skog och sköta naturen för att göra den mer tillgänglig och attraktiv. UN: Utifrån läroplanen för utbildningsnämndens skolformer genomförs aktiviteter inom kursplanerna som aktiviteter inom området. Kof: Det årliga samarbetet med föreningslivet. Särskilt ska nämnas SNO och upprustningen av Tveta friluftsområde. I den fysiska planeringen bevakar kof/kfn särskilt markanvändningsvärden för det rörliga friluftslivet. Fritidsgårdarna genomför ofta aktiviteter med ungdomarna i naturen. Det kan vara läger med övernattnings, kanotpaddling, svamplockning mm. Särskilt ska också nämnas fartyget Dolly som används av fritidsgårdarna för båtturer i skärgård och i Mälaren.
Säkerställa att den tätortsnära naturen även gynnar biologisk mångfald och hyser olika naturtyper	Tekniska nämnden, Miljönämnden, Telge Bostäder, Telge Fastigheter, Kommundelsnämnderna	Miljökontoret har under 2013 haft samråd med skogsförvaltaren på samhällsbyggnadskontoret kring aktuella skogsavverkningar inom kommunens skog. Vi har inventerat naturvärden och lämnat förslag på naturvårdshänsyn i samband med avverkningar i ex. Pershagen, Djupdal, Lina, Ronna och Skarlunda. TN och kommundelsnämnderna: I den aktiva skötseln av naturen görs insatserna varierat för att gynna mångfalden. TB: Det finns inga illegala dumpningsplatser på mark som ägas av Telge Bostäder. TF: Inventering av samtliga skolgårdar är utförd, arbete pågår.
Södertälje kommun ska underlätta för lokala grupper runt sitt vattendrag som vill delta i och utveckla vattenråd	Miljönämnden	Kommunen har underlättat och stimulerat bildande av vattenråd för kommunens olika områden.
Inventering och uppföljning av hävden på ängs- och hagmarker ska ske regelbundet. Samtliga ska vara inventerade år 2016.	Miljönämnden	Miljökontoret gjorde 2013 en ängs- och hagmarksinventering över hela kommunen, en uppföljning på tidigare inventeringar. Trenden är stadigt negativ. Resultatet visar att stora arealer värdefulla betesmarker har fått dålig eller ingen hävd under 2013. Störst areal med svagt eller inget bete har betesmarkerna inom Tullgarns naturreservat. Samtidigt hittades nya hagmarksobjekt med värdefull flora.

Föreslagna åtgärder	Ansvar	Kommentar från nämnd och bolag
Vid exploatering och andra större åtgärder i sammanhängande grönområden ska en konsekvensbeskrivning göras för att fastställa hur åtgärderna påverkar grönområdet och de gröna sambanden.	Stadsbyggnadsnämnden, Tekniska nämnden, Kommundelsnämnderna	TN/SBN samt kommunalnämnderna: I samband med detaljplanearbetet görs en bedömning om planen antas få en betydande miljöpåverkan. Om så är fallet krävs en miljökonsekvensbeskrivning.
Kommunen ska initiera aktiviteter för att öka förståelsen hos företagare angående vad det ekologiska kretsloppssamhället samt begreppet Östersjövänlig mat innebär.	Kommunstyrelsen, Utbildningsnämnden, Miljönämnden	MN: Miljökontoret har medverkat i utvecklingen av Södertälje kommuns kretsloppssystem för källsorterade avloppsfractioner. Det berör även entreprenörer i avloppsbranschen, vilka genom detta kan få ökad förståelse för kretsloppstänkande. UN/KS: Genom Leaderprojektet Södertälje Närodlat har företag medverkat genom hela projektet och detta har vidgats till att innefatta det lokala LRF samt lokala livsmedelsföretag. Inom projektet har en bred inventering av företag inom livsmedelssektorn i kommunen gjorts som bl.a. ledde till livsmedelsmässan hösten 2013. Kostenhetens hela arbete med lokala producenter och livsmedelsförläggare handlar om att lägga en praktisk grund för förståelsen. Kostenheten är engagerade som partner i BERAS Implementation med bl.a. nära samarbete med Saltå Kvarn som innebär att företagsperspektivet varit med i själva arbetet med att definiera konceptet Östersjövänlig mat (minska matsvinn, mer närproducerat och säsonganpassat, minska köttmängden). Boken "Östersjövänlig mat i praktiken" skapar en grund för att förstå konceptet på ett lättförklarligt och tydligt sätt.

MÅLOMRÅDE:

Energi och klimat

I SÖDERTÄLJE TAR VI VÅRT LOKALA OCH GLOBALA ANSVAR

Detta målområde återfinns i sin helhet klimatstrategi och energiplanen som är en del av miljöprogrammet. Inom detta område täcks framför allt följande nationella miljömål in: begränsad klimatpåverkan och frisk luft.

Övergripande växthusgasmål	Kommentar miljöstrateg
De totala utsläppen av växthusgaser inom Södertälje kommuns geografiska yta ska minska med 65 % till år 2020 och 75 % till år 2030 jämfört med 1990 års utsläppsnivå. 2008 hade utsläppen minskat med 44 % jämfört med 1990.	Ansvar för att minska växthusgaserna ligger på såväl nationell, regional och lokal myndighetsnivå men även på individnivå. En sammanvägande målstatus är därför inte aktuell för detta övergripande mål. Arbetet pågår men inte i tillräckligt stor omfattning för att minska växthusgasutsläppen. Mellan 2009 och 2011 har växthusgaserna i Södertälje kommun ökat med 15 617 ton. I dessa siffror ingår inte konsumtion av importerade varor.

Ett hållbart och säkert energisystem

Delmål	Ansvar	Status och kommentar	Sammanvägande målstatus och kommentar miljöstrateg
Definiera vad ett hållbart och säkert energisystem är för Södertälje	Kommunstyrelsen, Telge Nät, Telge Fastigheter, Telge Bostäder, Telge Hovsjö, tekniska nämnden och stadsbyggnadsnämnden	TN och SBN: Detta delmål är det kommunstyrelsen som ska ta initiativet till, dvs. miljöstrategerna. TB/TF: inget svar Telge När: En Workshop för att ta fram en komplett transformationskarta för miljö på TN är inplanerad i feb -14 KS, Miljöstrategi: Ett seminarium genomfördes under hösten 2013 under rubriken "Fjärrvärmens roll i ett hållbart Södertälje och Nykvarn" Syftet var att lyfta fjärrvärmens framtida roll i Södertäljes och Nykvarns hållbarhetsarbete. Inbjudna var politiker, tjänstemän i kommunen samt i bolag. Då berördes övergripande frågor om ett framtida hållbart och säkert energisystem.	● Målet har inte prioriterats under 2013. Miljöstrategerna har dock haft kontakt med externa aktörer, till exempel SKL, för att diskutera hur målet kan hanteras framöver. Frågorna är mycket komplexa och kräver utomstående expertis, vilket i sin tur kräver ekonomiska resurser som inte finns idag.

Föreslagna åtgärder	Ansvar	Kommentar från nämnd och bolag
Anordna en workshop för politiker och tjänstemän som en start på arbetet att definiera vad ett hållbart och säkert energisystem är.	Kommunstyrelsen och Telge Nät	Nät: En Workshop för att ta fram en komplett transformationskarta för miljö på TN är inplanerad i feb -14 KS: Målet har inte prioriterats under 2013. Det krävs extern expertis för att leda detta. Se kommentar på målet här ovan.
Analysera effekten av suboptimeringar i fjärrvärmesystemet och utreda nya användningsområden för fjärrvärmesystemet.	Kommunstyrelsen, Telge AB och Telge Nät	Telge Nät: Arbetet pågår.
Samarbetet mellan Telge Nät och företagen AstraZeneca, Scania, Lantmännen Cerealia ska fortsätta i energisystemfrågor.	Telge Nät	Samarbetet fortsätter som tidigare mellan Cerealia och Telge Nät. Där pågår arbete att övergå till bättre bränslen.

Fossilbränslefri kommunal organisation 2020

Delmål	Ansvar	Status och kommentar	Sammanvägande målstatus och kommentar miljöstrateg
En plan för hur den kommunala organisationen ska bli fossilbränslefri ska tas fram. Inom detta arbete ingår att planera för hur fossila bränslen ska fasas ut till förmån för förnybara bränslen och drivmedel samt se över fordonsflottan.	Kommunstyrelsen, tekniska nämnden och Telge AB	TN: Tekniska nämnden har beslutat att riktlinjer för fordon och drivmedel ska tas fram och arbetet är påbörjat. En ny bil-policy som ska styra bilinköp och bränsle håller också på att tas fram. KS, Miljöstrategi: Målet har varit prioriterat 2013 och genomförs enligt plan. Miljöstrategerna är med i arbetet med att ta fram nya riktlinjer samt skapar en plan/nuläge för målet.	● Nuläget visar att det främst är inom området fordon som utmaningarna för målet finns. Inom uppvärmning av fastigheter ser målet ut att kunna nås till 2020.

Föreslagna åtgärder	Ansvar	Kommentar
Föra en diskussion med de övriga ägarkommunerna till Söderenergi om att fasa ut torven.	Kommunstyrelsen	Genomfört. I ägardirektiven står nu att Söderenergi ska se över möjligheterna till att fasa ut torven.
Ta fram en handlingsplan för konvertering av bostadshus med eldningsolja	Telge Bostäder	Oljepannor har de senaste åren fasats ut och det återstår nu endast en på Kullmangatan 5 i Södertälje som förser tre lägenheter. Denna kommer att ersättas med fjärrvärme i samband med framdragning av fjärrvärme till grannfastigheten Lampan 28 som nu byggs på Storgatan.
När det är möjligt ställa krav på förnybara bränslen i upphandling av entreprenörer, skolskjuts, färdtjänst samt leverantörer till kommunens verksamheter	Kommunstyrelsen och Telge AB	Telge: (Krav TI istället för Telge AB) KS, Miljöstrategi: Målet är prioriterat och lyfts i organisationen i arbetet med att bli en fossilbränslefri organisation. En plan för att ställa om till förnyelsebara drivmedel finns med i arbetet att ta fram nya riktlinjer för miljöfordon och drivmedel.

Fossilbränslefri kommun 2030

Delmål	Ansvar	Status och kommentar	Sammanvägande målstatus och kommentar miljöstrateg
Utsläppen av koldioxid från eldningsolja för uppvärmning av bostäder ska minska med 95 procent till 2016 i jämförelse med 2009. År 2009 var koldioxidutsläppen 1064 ton. Om målet uppnås minskar utsläppen med 1011 ton koldioxid.	Kommunstyrelsen i samarbete med Energi- och klimatrådgivningen	● KS: Miljöstrategen har påbörjat arbetet med att ta fram infomaterial samt adresser till de fastigheter som fortfarande värms upp med olja. Utsläppen av koldioxid från eldningsolja för uppvärmning var (år 2011) 1084 ton koldioxid, dvs en ökning med 1,9 % (källa: SCB)	● Arbetet fortsätter 2014.
Utsläppen av fossila bränslen från transporter ska minska med 2 procent per år och invånare till 2016 (enligt prognos 92525 invånare) i jämförelse med 2009. Utsläppen från transporter var 2009: 176 244 ton koldioxid.	Kommunstyrelsen genom Energi- och klimatrådgivningen, Stadsbyggnadsnämnden och tekniska nämnden	TN/SBN: Detta mål är ett övergripande mål som ska följas upp av KS, dvs. miljöstrategerna. Målet är till för att få en fingervisning om utsläppen av fossila bränslen ökar eller minskar i kommunen. De som står som ansvariga kan i viss mån påverka detta men de behöver inte kommentera delmålet. KS, miljöstrategi: Utsläppen var 175 526 ton koldioxid år 2011, d.v.s. en minskning med 3,2 % per invånare. Totala minskningen var 0,4 %.	●
Andelen bussar i kollektivtrafiken som övergår till förnybara bränslen ska öka. 2011 var andelen 33 procent	Tekniska nämnden	TN: Frågan om förnybara bränslen tas upp i de regelbundna samtal som Sbk har med SL.	● Ingen procentsats har redovisats.
Infrastruktur för laddning av elfordon ska byggas ut på strategiskt valda platser i kommunen. En laddstolpe har installerats vid Telgekoncernens huvudkontor	Tekniska nämnden och Telge AB	● TN: Sbk har tagit upp frågan om laddningsstolpe bla vid parkeringen Östertälje pendel-tågsstation. SL beredda finansiera laddningsstolpen men Telge har inte hittat möjlighet att finansiera/ta betalt för elen. Telge: Särskilda insatser för infrastruktur för laddstolpar har inte genomförts då det inte finns avsatta medel.	● Målet är mycket viktigt för att nå de övergripande målen om fossilbränslefri organisation 2020 och fossilbränslefri kommun 2030. Målet finns med i arbetet att ta fram nya riktlinjer för miljöfordon och drivmedel.

Fossilbränslefri kommun 2030 (forts)

Föreslagna åtgärder	Ansvar	Kommentar
Förtäta med bostäder och arbetsplatser i de stadsstråk som finns i Södertälje översiktsplan	Stadsbyggnadsnämnden och kommundelsnämnderna	SBN/KDN: Riktlinjerna i översiktsplanen används i allt planarbete och planen ska följas upp varje år.
Större områden med nybyggnation, omfattande mer än 50 bostäder eller mer än 100 arbetsplatser, bör inom rimlig tid ha god tillgänglighet till kollektivtrafik	Stadsbyggnadsnämnden, tekniska nämnden och kommundelsnämnderna	SBN/KDN: Riktlinjerna i översiktsplanen används i allt planarbete och planen ska följas upp varje år.
Användningen av olja för tillverkningsprocesser i industrin ska kartläggas.	Kommunstyrelsen genom Energi- och klimatrådgivningen	Inte prioriterat under 2013.
Kommunen ska verka för att godstransporterna blir effektivare och miljövänligare genom ett förbättrat samarbete mellan kommunen, staten och näringslivet.	Stadsbyggnadsnämnden	KS; miljöstrategi: detta genomförs delvis genom projektet samordnad varudistribution i samarbete med Södertörns kommunerna.
Verka för att drivmedelsstationer i kommunen etablerar pumpar med förnybara bränslen.	Tekniska nämnden	TN: Kan få stor betydelse i ett framtida logistik-centrum i Almnäs.
Verka för att byggherrarna inom Södertälje stadskärnas programområde finansierar en bilpools-etablering med miljöbilar.	Tekniska nämnden	I Riktlinjer för hållbart byggande vid tillkommande exploatering i stadskärnan enligt programmet 2009–2029 står att: Om exploatören förbinder sig att ansluta minst en person per hushåll till en befintlig bilpool i staden under minst tre år reduceras kravet på bilplatser med 5 % av det totala antalet bilplatser för hushåll. Anslutningen ska gälla medlemsavgift och den fasta månadsavgiften från och med inflyttningsdatum. Exploatören förbinder sig även att profilera fördelarna med bilpool och lämna information om tillvägagångssätten för hur bilpoolen används.
Verka för att en bilpool med miljöbilar etableras i Järna kommun.	Kommunstyrelsen genom Energi- och klimatrådgivningen	Inte prioriterat 2013.
Underhålla och snöröja gång- och cykelvägar för att få god framkomlighet året om.	Tekniska nämnden	Genomfört sedan vintern 2012–2013.
Genomföra bättre trafikmätningar för olika trafikantslag: gång, cykel, kollektivtrafik och personbilar för att kunna få ett komplett underlag på om dessa trafikantslag ökar eller minskar.	Tekniska nämnden	SLLs trafikförvaltning genomför mätningarna inom kollektivtrafiken. Sbk har infört en fast mätpunkt av cykeltrafiken på Mälärsbron. Mätning av motorfordonens antal/hastigheter görs med ambulerande mätinstrument vid ett antal punkter och vid behov/efterfrågan på speciella platser.

Energieffektivare kommunal organisation

Delmål	Ansvar	Status och kommentar	Sammanvägande målstatus och kommentar miljöstrategi
Energieffektivisera i den kommunala organisationen med 2 procent per år i bebyggelse, transporter, gatubelysning och idrottsanläggningar till 2016. Energiförbrukningen 2012 på dessa områden samlas in från den kommunala organisationen.	Kommunstyrelsen, nämnder och bolag som har transporter samt Telge Fastigheter, Telge Bostäder, Telge Hovsjö, tekniska nämnden och kultur- och fritidsnämnden.	KS, Miljöstrategi: Målet är prioriterat 2013 och genomförs enligt plan och uppgifter från TF och TN. TN/SBN: Besparing hittills bedöms vara ca 2 %. TB: 2 % årlig minskning av energianvändning. 2007 är basår och energin som används till uppvärmning normalårskorrigeras. TH: Bytt 700 armaturer i trapphus mot ledbelysning närvarostyrda en besparing på 200 000 kWh/år. Radiator justering TF: ●	● Följs även upp till energimyndigheten inom energieffektiviseringsstödet.
Nya kommunala fastigheter och bostäders energiprestanda ska ligga 30 procent under BBR:s, Boverkets byggreglers krav.	Utbildningsnämnden, Kultur- och fritidsnämnden, Äldreomsorgsnämnden samt Telge Fastigheter, Telge Bostäder och Telge Hovsjö	ÄÖN: inget byggt 2013. TB: I enlighet med Telges Miljöprogram för byggande och fastighetsförvaltning ligger energiprestandan för nyproduktion minst 30 % lägre än BBRs krav. TH: Inga nybyggnationer har skett under året. De nya lägenheterna skapas är i befintliga fastigheter. TF: Vårt mål är Green Building standard vilket är 25 % lägre än BBR, men i själva verket blir det alltid minst 30 % under.	●
Ta fram en handlingsplan för Grön-IT som baseras på Grön-IT index.	Kommunstyrelsen	KS, Miljöstrategi: Arbetet att effektivisera och spara energi och pengar inom IT-området pågår men en samlad strategi för IT och energieffektiviseringar är inte framtagna eller påbörjad.	○

Föreslagna åtgärder	Ansvar	Kommentar från nämnd och bolag
Kommunala fastigheter med mycket hög energianvändning ska kartläggas och följas upp.	Telge Fastigheter, Telge Bostäder och Telge Hovsjö	TB: Fastigheter med hög och/eller ökad energianvändning följs upp varje månad på driftmöten med Telge Nät och handlingsplaner tas fram. TH: ser över ventilations anläggningar i samtliga fastigheter handlingsplan tas fram. TF: genomfört 2013
De fastighetsägande bolagen ska basera investeringar i energikrävande produkter på LCC-kalkyler.	Telge Fastigheter, Telge Bostäder och Telge Hovsjö	TB: I enlighet med Telges miljöprogram för byggande och fastighetsförvaltning görs LCC-beräkning vid upphandling av energikrävande produkter. TH: Ej påbörjat 2013 men ambitionen är att komma igång inom programperioden TF: genomfört 2013.
Ta fram en handlingsplan för konvertering av bostadshus med direktverkande el som uppvärmning.	Telge Bostäder och Telge Hovsjö	Uppvärmning av Telge Bostäders bestånd sker i huvudsak med fjärrvärme. Det finns dock ett antal fastigheter som värms med direktverkande el. Det är alla lägenheter som hyrs ut som kallhyra, vilket gör att det inte finns något ekonomiskt incitament för en konvertering till fjärrvärme. För en fastighet pågår dock förhandling med Telge Nät om dragnings av fjärrvärme i samband med ombyggnad av nätet i området. För övriga fastigheter kommer de att ingå i utredningen om utökad installation av solenergi som beskrivs under målområde Förnybar energiproduktion. TH: Ej påbörjad på grund av osäkerhet vid ev försäljning.
Energiutmaning mellan den kommunala förvaltningens, Stadshuset och Telgekoncernens kontorsbyggnad.	Kommunstyrelsen och Telge Fastigheter	TF: Ej påbörjat 2013 men ambitionen är att komma igång inom programperioden. KS, Miljöstrategi: Ej prioriterat 2013.
Arbetet med bilpooler inom den kommunala organisationen ska fortsätta i syfte att energieffektivisera transporterna, minska antalet fordon samt erbjuda invånare tillträde till personbilarna kvällar och helger.	Tekniska nämnden och Telge AB	TN: Sunfleet driver två bilpooler i Södertälje; en i stadshuset och en på Telges huvudkontor. Dialog förs med Sunfleet ang fossilbränslefria fordon. Telge: Särskilda insatser för att fortsätta utbyggnaden av bilpooler har inte genomförts då det inte finns avsatta medel. Det finns en etablerad bilpool från Sunfleet med två bilar tillgängliga dagtid på Telges huvudkontor. Bilarna är tillgängliga för privatpersoner på kvällar och helger.

Energieffektivare kommunal organisation (forts)

Föreslagna åtgärder	Ansvar	Kommentar från nämnd och bolag
Möjliggör i Boka-systemet att mätarställningen på den kommunala organisationens fordon kan rapporteras in i början och slutet av året tillsammans med hyresavin för fordonet.	Tekniska nämnden	TN: Pågår men ej klart pga systemkrångel och dålig inrapportering av bilanvändarna.
Effektivisera transporterna till kommunala verksamheter genom färre, bättre planerade och samordnade leveranser.	Kommunstyrelsen och Telge Inköp	Ti: Projektet har startat och upphandlingen ligger ute på annons. Tidplanen för start är maj 2014. Tidplanen är beroende på antal anbud och att upphandlingen ej överprövas. KS: Kommunstrategen är med i projektgruppen.
Starta ett pilotprojekt med cykelpooler i kommunal regi vid stadshuset, Telge-koncernens huvudkontor och Holmfastvägen.	Kommunstyrelsen	KS, Miljöstrategi: Stadshuset har en mindre cykelpool som kan utvecklas och marknadsföras. Detta har inte varit prioriterat 2013.
Undersöka möjligheten att ersätta personbilsresor med gång, cykel, elmoped eller kollektivtrafik inom den kommunala organisationen.	Kommunstyrelsen	KS, Miljöstrategi: Inte prioriterat 2013. Föreslås prioriteras. Hänger ihop med att följa upp och arbeta enligt kommunens riktlinjer för tjänsteresor.
Utbilda delar av den kommunala organisations personal i virtuella mötesformer, eco-driving och sambandet mellan beteende, energibesparing och klimatpåverkan.	Kommunstyrelsen och Telge AB	Telge: I koncernen går alla nyanställda en grundläggande miljö och arbetsmiljöutbildning som bland annat berör sambandet mellan beteende, energibesparing och klimatpåverkan. I övrigt har inga särskilda utbildningsinsatser genomförts då det inte finns avsatta medel och personella resurser. KS, Miljöstrategi: Målet är inte prioriterat och ej genomfört. Frågan bör prioriteras i hela organisationen med stöd från ledning men bedöms inte som prioriterad. Kommunen har tydliga riktlinjer för tjänsteresor som inte följs upp och efterlevs. Kommunen har i tidigare kartläggningar (Cero från 2012) visat att organisationen kan spara mycket pengar och utsläpp om frågan om tjänsteresor och arbetsresor lyfts.
Skapa ett system för uppföljning av personalens resor.	Kommunstyrelsen	KS, Miljöstrategi: Samma svar som i åtgärden ovan.
Se över möjligheten att införa bonussystem för de förare inom den kommunala organisationen som kör drivmedelsnålt.	Kommunstyrelsen	KS, Miljöstrategi. Målet har inte prioriterats 2013. Sbk/Driftenheten har tidigare genomfört utbildning i ecodriving med detta har tyvärr inte lett till besparingar i körsätt och drivmedelsförbrukning. Målet om ev belöning hänger ihop med målet att följa upp personalens resor mer systematiskt.
Ev övriga åtgärder som genomförts:	Telge Inköp	Ti: i vårt kategoristyrningsprojekt för kontorsmaterial har vi beslutat om strategin att leveranser skall ske enbart varannan vecka.

Energieffektivare kommun

Delmål	Ansvar	Status och kommentar	Sammanvägande målstatus och kommentar miljöstrateg
Energianvändningen i kommunen ska minska med en procent per invånare och år. Energianvändningen var 33 235 kWh per invånare 2009.	Kommunstyrelsen genom Energi- och klimatrådgivningen, tekniska nämnden och stadsbyggnadsnämnden.	TN/SBN: Detta mål är ett över-gripande mål som ska följas upp av kommunstyrelsen, dvs. miljöstrategerna. Målet är till för att få en finger-visning om, energianvändningen ökar eller minskar i kommunen. De som står som ansvariga kan i viss mån påverka detta men de behöver inte kommentera delmålet. KS, Miljöstrategi: Energianvändningen har ökat till 33 883 kWh per invånare år 2011. (Källa: SCB).	● Användningen har ökat något men kommunens arbete med detta pågår där rådighet finns; inom klimat- och energirådgivning, genom exploateringsavtal mm.
Körsträckorna per person i kommunen ska minska med 5 mil per år. År 2010 var körsträckorna per person 574 mil.	Kommunstyrelsen genom Energi- och klimatrådgivningen.	KS, miljöstrategi: 580 mil per person år 2012, d.v.s. en ökning med 6 mil per person. (Källa: SCB) Rådgivningen tar alltid upp frågan om transporter (samåkning, bilpooler etc) vid företags- och bostadsrättsföreningsbesök.	●
Alla byggnader som byggs i kommunen ska ligga under Boverkets Byggreglers krav på specifik energianvändning.	Tekniska nämnden	I Riktlinjer för hållbart byggande vid exploatering i stadskärnan enligt programmet för Södertälje stadskärna 2009–2029 ställs krav på detta. För att kraven på byggnaden ska vara neutrala till val av energisystem för upp-värmning, ställs utöver krav på maximal årsenergi även krav på byggnadens klimatskal i form av maximalt värmeeffektbehov (värmeförlust). Den specifika energianvändningen ska vara högst 70 kWh/m ² och värmeförlust-effekten högst 20 W/m ² Atemp.	●

Föreslagna åtgärder	Ansvar	Kommentar från nämnd och bolag
Fjärrkylsystemet/kapaciteten ska byggas ut för att klara dagens kylbehov inom fjärrkyleområdet.	Telge Nät	Utredning är startad där teknik, utbyggnad och taxa kommer att framgå. Rapporten kommer vara färdig i mars 2014.
Expansion av fjärrkyleområdet ska utredas framförallt inom de östra delarna av kommunen.	Telge Nät	Södertälje sjukhus har visat intresse av fjärrkyla. Utredning pågår enligt ovan.
Minska nätförlusterna i el- och fjärrvärmenäten.	Telge Nät	Vi jobbar aktivt för att sänka returtempen.
Där kommunen äger marken ska kommunen reglera i exploateringsavtal om uppvärmningsform om så är möjligt.	Tekniska nämnden	I Riktlinjer för hållbart byggande vid tillkommande exploatering i stadskärnan enligt programmet för Södertälje stadskärna 2009–2029 ställs krav på detta. Energiförbrukning till uppvärmning och tappvarmvatten ska i första hand vara fjärrvärme om inte ett mer energisnålt och miljövänligt alternativ kan presenteras.
Energieffektiva hus främjas i planering och bygglovsgivning, både i befintlig och i ny bebyggelse.	Stadsbyggnadsnämnden och tekniska nämnden.	TN/SBN: I stadskärnan görs detta i och med Riktlinjer för hållbart byggande vid tillkommande exploatering i stadskärnan enligt programmet för Södertälje stadskärna 2009–2029. Många byggherrar arbetar redan idag med något vedertaget kvalitets- och miljöcertifieringssystem där parametern energieffektivitet är en del.
Byta ut kvicksilverlampor till energieffektivare armaturer/lampor.	Tekniska nämnden	Samtliga kvicksilverlampor utbyta 2015 till ledlampor.
Dimmersystem ska utredas och ett försöksområde ska testas för framtida installationer i kommunens gatubelysningsnät.	Tekniska nämnden	Ledlampor ger en större effektivitetsvinst än dimmersystem och finansiering saknas för att installera båda systemen.
Sammanställ goda exempel på energieffektiv samhällsplanering från andra kommuner, nationellt och internationellt.	Kommunstyrelsen och stadsbyggnadsnämnden	SBN: inget svar KS: inte genomfört
Energi- och klimatrådgivningens verksamhetsplan ska fastställas och genomföras.	Kommunstyrelsen och Energi- och klimatrådgivningen	Genomfört.
Anordna en Energidag per år enligt Borgmästaravtalet.	Kommunstyrelsen	Genomfört tillsammans med Söderenergi och Telge Nät den 9 oktober på Igelstaverket.

Förnybar energiproduktion

Delmål	Ansvar	Status och kommentar	Sammanvägande målstatus och kommentar miljöstrateg
Andelen matavfall i hushållens restpåse ska minska. 2011 var andelen matavfall 30 %.	Telge Återvinning	Detta är lite beroende på hur man räknar. Plockanalyserna 2013 visar på att andelen matavfall i de tre undersökta områdena var 23 %, 16 % och 42 %. Ytterligare åtgärder krävs.	●
Förnybar energi från sol och vind som produceras inom den kommunala organisationens verksamheter ska öka. Solvärmare ska installeras utanför fjärrvärmenätet. Andelen småskalig förnybar energi från sol var 2009 mindre än 1 MWh och från vind 100 MWh.	Telge Nät, Telge Fastigheter, Telge Bostäder och Telge Hovsjö	TB: ● Möjlighet och kapacitet för att installera mer solenergi i beståndet utreds under 2014. TH: ○ Aktuell vid nyproduktion, dock planeras ingen nyproduktion under perioden. TF: ● Telge Nät: ● En Workshop för att ta fram en komplett transformationskarta för miljö är inplanerad i feb -14.	●
Solcellsförstudien som Södertälje kommun ingår i ska resultera i minst ett projekt.	Kommunstyrelsen och Telge Nät	Telge Nät: Inget svar KS: Inte prioriterat 2013.	● Organisationen bör lyfta frågan om och hur detta ska prioriteras/arbetas vidare med.
Utreda möjligheten att en biogasanläggning i kommunal och/eller privat regi för produktion av fordonsgas anläggs i kommunen. I samband med detta kartlägga potentialen för biogassubstrat i närområdet.	Kommunstyrelsen och Telge Återvinning	TÅ: ● En substratkartläggning gjordes av Swedish Biogas 2010-09-01. I samband med detta gjordes en investeringskalkyl. Telge AB tog sedan beslutet att inte investera. Frågan har inte varit aktuell sedan dess. Flera andra bolag i Stockholmsområdet utreder för närvarande byggnation av biogasanläggningar. KS: -	● Målet får anses vara uppfyllt då TÅ redan genomfört en kartläggning och inte sett någon investeringsmöjlighet samt att andra bolag ser över möjligheten.

Föreslagna åtgärder	Ansvar	Kommentar från nämnd och bolag
Ge i uppdrag till samhällsbyggnadskontoret att ta fram ett tillägg till översiktsplanen om vindkraft.	Stadsbyggnadsnämnden	Intresset från företag som bygger ut vindkraft har inte visat intresse för Södertäljeområdet. Sbk har inte arbetet med frågan om vindkraft i Södertälje kommun eftersom frågan inte är aktuell.
Genomföra riktade informationsinsatser till olika målgrupper om matavfallssortering.	Telge Återvinning	Informationsinsatser planeras under 2014.
Föra en dialog med LRF i syfte att öka självförsörjningsgraden av energi inom lantbruket.	Kommunstyrelsen genom Energi- och klimatrådgivningen	Inte prioriterat 2013.
Genomföra en informationsträff per år om produktion och försäljning av småskalig energi med fokus på vind- och solenergi.	Kommunstyrelsen genom Energi- och klimatrådgivningen	Inte prioriterat 2013 men planeras 2014.

Medveten konsumtion

Delmål	Ansvar	Status och kommentar	Sammanvägande målstatus och kommentar miljöstrategi
All utrustning som köps in ska ha effektiv energianvändning. Det ställs inte generella krav på detta i upphandlingen.	Kommunstyrelsen och Telge Inköp	Ti: ● KS, Miljöstrategi: Målet beaktas vid upphandlingar enligt Telge inköp. En systematisk uppföljning av att krav ställs på effektiv energianvändning av utrustning bör dock prioriteras framöver.	●
Minst en återbruksverksamhet ska anordnas i kommunal regi. Det fanns inga kommunala återbruksverksamheter 2012.	Telge Återvinning	● Möjlighet att lämna möbler mm finns nu på Tveta och Returen. Möblerna säljs sedan av arbetsmarknadscentrum (Södertälje kommun).	● Genomfört 2013 men detta kan och bör utvidgas. Finns bra exempel att hämta från andra kommuner. T.ex. Hässleholm som utvidgat konceptet återbruk och skapat ett Vintagecenter.
Alla personbilar i den kommunala organisationen ska vara miljöbilar. 2011 var 93 procent av personbilarna i den kommunala organisationen miljöbilar.	Tekniska nämnden	Den nya definitionen (2013) av miljöbil sänker andelen miljöbilar i kommunen till 7 %.	● Ett omfattande arbete som pågår. I och med den nya nationella miljöbilsdefinitionen samt målet om fossilbränslefri organisation krävs det att kommunen satsar stort på fossilfria fordon.
Den kommunala organisationen ska börja köpa in eldrivna fordon och inköpen av dessa ska sedan successivt öka. 2011 fanns inga eldrivna fordon i den kommunala organisationen.	Kommunstyrelsen, Telge AB och Tekniska nämnden	KS, Miljöstrategi: Målet är prioriterat och finns med i arbetet att ta fram nya riktlinjer för miljöfordon och drivmedel. Kommunen har ett nytt ramavtal med billeverantör som även omfattar elbilar (personbilar). TN: Ingen elbil har köpts in under 2013. Lågt intresse för elbilar eftersom de fortfarande är mycket dyra. Telge: Telge AB är inte ansvariga. Södertälje Kommun (Anders Karlsson) är ansvariga och håller i denna fråga. Telgekoncernen använder bilar som kommunen tillhandahåller.	○ Detta mål är av största vikt för om organisationen ska nå målet om att bli en fossilbränslefri organisation.

Föreslagna åtgärder	Ansvar	Kommentar från nämnd och bolag
Ny elektronisk utrustning ska köpas in på grundval av förteckningar som Statens energimyndighet tillhandahåller och som innehåller energieffektiva produktspecifikationer.	Kommunstyrelsen och Telge Inköp	Ti: Det finns problem med dessa krav, energiåtgång, då det inte blir lika behandling som MSR talar om. KS, Miljöstrategi: Målet beaktas vid upphandlingar enligt Telge inköp. Uppföljningen av målet bör dock lyftas och prioriteras.
När ny elektronisk utrustning köps in ska den ha effektiv energianvändning i alla lägen, även i viloläge.	Kommunstyrelsen och Telge Inköp	Ti: IT täcker inte A_G energiåtgång på datorer och projektorer. KS, Miljöstrategi: Målet beaktas vid upphandlingar enligt Telge inköp. Uppföljningen av målet bör dock lyftas och prioriteras.
Exemplar av elbil, elmoped och elcykel ska finnas till utlåning för provkörning av beställare av fordon.	Kommunstyrelsen och tekniska nämnden	TN: Sedan tidigare har en elbil funnits i kommunens stall för provkörning men den finns inte kvar efter en olycka. Ny kommer att köpas in för provkörning. KS, Miljöstrategi: Målet finns med i arbetet att ta fram nya riktlinjer för miljöfordon och drivmedel.
Ev övriga åtgärder som genomförts istället/utöver ovanstående:	Telge Inköp	I hårdvaruupphandlingen för Telge krävde TI Energystar på bildskärmar och datorer. Branschen ligger dock efter tex på AV så tillgängligheten för att ställa dessa krav är begränsat. TI föreslår att BÖR krav på energianvändningen förs in i samtliga upphandlingar på utrustning inom kategori IT för att initiera kraven och tydliggöra våra ambitioner men inte SKALL krav då vi annars riskerar att inte få in anbud. Inom byggupphandlingar ställer vi krav motsvarande Green Building för att klara energianvändningen. För elmotorer för tex pumpar har man börjat ställa livscykelkrav. I fordonsupphandlingen har krav ställts på drivmedelskostnaden för 6000 mil (räknas in i priset) samt krav på utsläpp. I FHV har vi ställt krav på närhetsprincip i miljötermer för att undvika resor för anställda. Engångsartiklar skall vara biologiskt nedbrytningbart och återvinningsbar.

Kolsänkor

Delmål	Ansvar	Status och kommentar	Sammanvägande målstatus och kommentar miljöstrateg
Att möjligheten att minska mängden koldioxid i luften genom en medveten skötsel av mark och skog lyfts fram som en viktig åtgärd i klimatarbetet.	Kommunstyrelsen, tekniska nämnden och Telge AB	TN: Kommunen har mycket skog som växer och bedriver en aktiv och medveten skötsel av denna. Plantering av mer skog krockar med andra intressen som t.ex. exploatering, rekreation, öppna landskap, naturvård m.m. Främsta målet för de relativt små parkytorna (i förhållande till skogsmark) är ju rekreation. Parkskogar som kolsänka är inte främsta målet. (trygghet, vackra vyer, gamla träd m.m.) Telge: Telge AB har inte utförare eller uppföljningsansvar i denna fråga. Frågan behöver därför tas bort.	● Kommunens aktiva skötsel av skogen tillsammans med övrigt arbete med parkmark och naturvård är ett pågående arbete med att minska och lagra mängden koldioxid.

Föreslagna åtgärder	Ansvar	Kommentar från nämnd och bolag
En kartläggning ska göras över hur mängden koldioxid i luften kan minskas genom skötseln av den kommunala organisationens natur- och parkmark samt åkermark.	Kommunstyrelsen och tekniska nämnden	TN: Genomförs inga mätningar idag. Detta innebär ett stort arbete beroende på vilken nivå man vill ligga på. Skogen sköts aktivt (samtidigt som vi lämnar stora områden för naturvård).
En kartläggning ska göras över hur träbyggnader kan nettoinlagra koldioxid samt visa på goda exempel på byggnader i trä.	Stadsbyggnadsnämnden	Ingen kartläggning genomförd 2013 eller planerad under 2014.
En kartläggning ska göras av möjligheten att använda konceptet med östersjövänlig mat som kolsänka.	Kommunstyrelsen och utbildningsnämnden	KS, Miljöstrategi: Ingen specifik kartläggning har genomförts under 2013 även om den östersjövänliga maten i sig bidrar till mindre utsläpp av koldioxid i jämförelse med en kost som baseras på mer kött och mindre fokus på säsonganpassade råvaror.

MÅLOMRÅDE:

Bebyggelse och transporter

VI PLANERAR FÖR ETT LÅNGSIKTIGT HÅLLBART SÖDERTÄLJE

Inom detta område täcks följande nationella miljömål in: begränsad klimatpåverkan, frisk luft, giftfri miljö, god bebyggd miljö, bara naturlig försurning och skyddande ozonskikt.

Mål	Ansvar	Status och kommentar	Sammanvägande målstatus och kommentar miljöstrategi
Utemiljön vid samtliga förskolor och skolgårdar ska på sikt anpassas enligt antaget program för utemiljö. Detta för att trygga barnens miljö och möjlighet till inlärning. Nuläge: Utemiljön varierar idag mellan gårdarna. Kartläggning kommer visa på vad som behöver åtgärdas angående t.ex. bullernivåer.	Utbildningsnämnden, Kommundelsnämnderna, Miljönämnden, Telge Fastigheter	MN: Pågår på Uk. Miljökontoret kommer att delta från och med nu. Vi vet inte vad som utträttats under 2013. TF: ● Inventering av samtliga skolgårdar är utförd, arbete pågår. UN: ● En arbetsgrupp bestående av representanter för utbildningskontoret, Miljökontoret och telge fastigheter har bildats för att ta fram en plan för åtgärder enligt utemiljöprogrammet. TF: ● Arbetet pågår.	●
Gång- och cykelvägarna ska årligen genomgå utbyggnad och upprustning inom och mellan tätorterna samt till andra viktiga besökspunkter. Detta för att bidra till målet att Södertälje ska bli en fossilbränslefri kommun samt uppnå mål om ökad folkhälsa bland medborgarna. Nuläge: År 2011 var gång- och cykelbanorna ca 116 km.	Tekniska nämnden, Kommundelsnämnderna	TN: Kommunens cykelplan inklusive cykelkarta antogs 2013. Sedan augusti 2013 finns cykelräknare utplacerad vid Mälarbron. Den visar också CO ₂ -reduktionen när man cyklar. Vid utbyggnad prioriteras "felande länkar" för att binda samman befintliga cykelstråk. Exempel på utbyggda sträckor är: • Svalängsvägen • Glasbergavägen Arbetet med att få till stånd sammanhängande cykelvägar mellan tätorterna pågår. Detta arbete bedrivs tillsammans med Trafikverket.	● Målet är uppnått för 2013 då cykelbanorna ökat med 3,7 km sedan 2011.
Luften i Södertälje stadskärna ska förbättras. Dagnsmedelvärdet av PM ₁₀ ska inte överstiga 35 mikrogram per m ³ luft mer än 35 ggr per år. Nuläge: Miljökvalitetsnormen (MKN) för PM ₁₀ har under de senaste tre åren, förutom 2010, överskridits på Turingegatan. Detta innebär att halten av PM ₁₀ per dygn har överskridit 50 mikrogram/m ³ luft mer än 35 ggr/år. Beräkningar som utförts av Stockholm och Uppsala läns luftvårdsförbund (LVF) visar på att risk för överskridande av MKN även finns vid Stockholmsvägen, Birkakorsset.	Tekniska nämnden, Stadsbyggnadsnämnden, Miljönämnden	MN: ●● Värdena har överskridits 5 av de 7 åren som mätning pågått vid Turingegatan. Miljönämnden har förelagt Tekniska nämnden år 2012 om åtgärder och kontroll. Länsstyrelsen har reviderat sitt åtgärdsprogram 2013 och en del av de åtgärder som nämns är direkt riktade till Södertälje. Några av dessa är på gång. Under 2014 har vi igen förelagt Tekniska nämnden om dammbekämpning, en av åtgärderna i programmet. Sen är det tveksamt om dessa åtgärder räcker till. Miljödepartementet utreder enligt uppgift möjligheter till dubbdäcksavgift, vilket är den typ av lösning som nog måste till för att få ner halterna. TN och SBN: Arbetet med att få ner partikelhalterna pågår kontinuerligt. I arbetet utgår från Länsstyrelsens åtgärdsprogram. Exempel på åtgärder som genomförs och utvärderas är: • Sandupptagning med vakuumsug • Tidigare sandupptagning • Dammbindning • Hårdare asfalt • Genomförande av dubbdäcksutredning	● Ett pågående arbete som är stort och komplext och trots att det just nu är tveksamt att målet nås med nuvarande åtgärder så gör kommunen det som krävs.
Kommunen ska vara drivande i att öka den årliga resandelen i kollektivtrafiken. Detta för att bidra till kommunens övergripande mål om kraftigt reducerade växthusgasutsläpp. Nuläge: Av alla resor i kommunen står kollektivtrafiken för 12 %.	Kommunstyrelsen, Tekniska nämnden, Stadsbyggnadsnämnden	TN och SBN: Avvakar en ny mätning innan uppföljning kan göras.	●

Mål	Ansvar	Status och kommentar	Sammanvägande målstatus och kommentar miljöstrateg
Större områden med nybyggnation, omfattande mer än 50 bostäder eller mer än 100 arbetsplatser, bör inom rimlig tid ha god tillgänglighet till kollektivtrafik.	Kommunstyrelsen, Stadsbyggnadsnämnden, Tekniska nämnden, Kommundelsnämnderna	TN: Har ej följts upp. SBN: Följs upp i samband med att översiktsplanen följs upp.	○

Föreslagna åtgärder	Ansvar	Kommentar från nämnd och bolag
Utemiljön på skolor och förskolor ska kartläggas utifrån programmet för utemiljö avseende t.ex. buller. En tidsatt handlingsplan med åtgärder och kostnader ska ha inkommit till berörda senast den 31 december 2015.	Utbildningsnämnden, Kommundelsnämnderna, Miljönämnden; Telge Fastigheter	MN: Arbetet med utemiljöprogrammet har börjat. Miljökontoret är nu med i en arbetsgrupp om detta (från februari 2014).
Senast 2013 ska cykelplanen revideras. Fysisk utveckling av cykelnätet ska framgå lika tydligt som hur intresset för cykling bland medborgarna ska öka. Säkerheten för cyklister och andra trafikanter som berörs av cykelvägar ska beaktas.	Tekniska nämnden, Stadsbyggnadsnämnden	TN och SBN: Cykelplanen reviderades och en ny antogs under 2013.
Handlingsplan för ett hållbart transportsystem ska tas fram. Handlingsplanen ska innehålla både infrastruktur- och påverkansåtgärder som är tids- och kostnadsuppskattade.	Tekniska nämnden	Inget arbete genomfört eller planerat under 2013–2014.
Kommunen ska tillsammans med SL, Nobina och de större företagen i kommunen samarbeta kring att öka användandet av kollektivtrafik.	Kommunstyrelsen, Stadsbyggnadsnämnden, Tekniska nämnden	Kollektivtrafiken har byggts ut med fler avgångar till/från stora arbetsplatser. Sbk träffar de stora arbetsgivarna (inkl kommunen) regelbundet (Mars och oktober) för att diskutera behov/insatser.
Utreda förutsättningarna för att använda planeringsverktyget Grönytefaktorn för kompensation för hårdgjorda ytor vid nybyggnation.	Stadsbyggnadsnämnden	SBN: Ingen utredning planerad för närvarande.
En trädplan för plantering av träd i gaturum och tätbebyggelse ska upprättas	Tekniska nämnden	Arbetet med en trädplan påbörjas under slutet av 2014.
Planera och genomföra säkra och miljöpåpassade trafikmiljöer vid skolorna såväl vad gäller investeringar som påverkansåtgärder för att minska skjutandet av barn med bil	Kommunstyrelsen, Kommundelsnämnderna, Stadsbyggnadsnämnden, Utbildningsnämnden, Tekniska nämnden, Telge fastigheter	TN och SBN: Sbk genomför åtgärder på vägnätet i anslutning till skolorna. För att funktionen ska verka fullt ut krävs ett samarbete med främst Telge Fastigheter och Utbildningsnämnden. Arbetet handlar främst om att påverka beteenden hos föräldrar/ barn. UN: Åtgärden kräver finansiering som inte finns på berörda skolnämnder i dagsläget. I budgetsammanhang och vid nybyggnationer får frågan beaktas. TF: Inventering av samtliga skolgårdar är utförd, arbete pågår.
För att minska partikelhalterna och luftföroreningarna i centrala Södertälje ska tekniska nämnden fortsätta att utvärdera de försök* som pågår utefter sträckan Stockholmsvägen-Birkakorset-Turingegatan och implementera fungerande åtgärder i övriga delar av Södertälje kommun.	Tekniska nämnden	TN: Arbetet med att få ner partikelhalterna pågår kontinuerligt. I arbetet används det åtgärdsprogram som Länsstyrelsen har fastställt. Exempel på åtgärder som genomförs och utvärderas är: <ul style="list-style-type: none"> • Sandupptagning med vakuumsug • Tidigare Sandupptagning tidigare på våren • Dammbindning • Hårdare asfalt • Dubbdäcksutredning * Exempel på åtgärder som har genomförts eller kommer att genomföras är: <ul style="list-style-type: none"> - Ny hårdare beläggning från WEDA till Turingekorset i båda riktningarna - Sandupptagningen för sträckan WEDA – Turingekorset behandlas som en egen del. Den ska även dokumenteras i form av vad som görs och när det görs (klockslag och datum)"

MÅLOMRÅDE:

Konsumtion och beteende

I SÖDERTÄLJE TAR VI VARA PÅ VÅRA RESURSER

Inom detta område täcks följande nationella miljömål in: giftfri miljö, ett rikt odlingslandskap, god bebyggd miljö.

Mål	Ansvar	Status och kommentar	Sammanvägande målstatus och kommentar miljöstrateg
Varor som upphandlas inom den kommunala organisationen ska genomgå uppföljning för att säkerställa att fastställd miljöhänsyn tagits i upphandlingsprocessen. Nuläge: 2011 finns ingen uppföljning	Kommunstyrelsen, Telge Inköp	Av totalt 88 upphandlingar har det ställts MSR krav i 23 stycken och i 28 upphandlingar har verksamheten ställt egna krav. Målet under första året handlar om att skapa en baseline och börja mäta.	● Miljöstrategen följer upp målet med Telge inköp och diskuterar hur uppföljning av miljökraven kan bli mer systematisk och omfattande framåt.
Andelen av kommunens ekologiska livsmedelsinköp ska årligen öka för att Södertälje fortsatt ska vara en av de 3 främsta kommunerna inom detta område. Nuläge: I maj 2012 är alla kommunägda kök KRAV-certifierade och de ekologiska livsmedlen i hela den kommunala organisationen uppgår till 40,3 %.	Utbildningsnämnden, Kommunalsnämnderna	UN och KDN: ● 43,1 % ekologiskt totalt i organisationen år 2013. (2012 var andelen 44,3 % ekologiskt)	● Ekomatligans ranking för 2013 var ej publicerad då detta bokslut slutfördes.
Södertälje kommun ska verka för upphandlingssätt som gynnar lokalt odlade och lokalt producerade produkter. Nuläge: Mindre än 1 % av livsmedlen som konsumeras inom den kommunala organisationen produceras i kommunen	Kommunstyrelsen, Telge inköp	Ti: ● Invändning för ordet "gynna". Från upphandlings-synpunkt och LOU kan vi inte direkt gynna lokala producenter. Däremot kan vi möjliggöra för lokala producenter att lägga anbud och delta i upphandlingar. Detta har genomförts genom att öka andelen direktupphandlingar. UN, Kostenheten: ● Målet kan ännu inte följas upp då det inte finns något utvecklat sätt att följa upp det. Ev kommer detta inte att vara klart förrän senare under 2014. Det finns idéer om att följa upp genom olika nivåer av närodat tex: 1. Södertälje med grannkommuner 2. Mellansverige 3. Sverige 2013 genomfördes en kartläggning av livsmedelsproduktion i kommunen. Bland annat visade denna att kommunen kan verka för att bli självförsörjande på lokalt producerat ekologiskt griskött.	● Arbetet fortsätter med hur kommunen bäst kan genomföra detta utifrån lagen om offentlig upphandling (LOU) och förutsättningar för lokala producenter i kommunen.
Andelen matavfall i restpåsen ska årligen minska. Nuläge: 2011 var andelen matavfall i restpåsen 30 %.	Telge Återvinning, Miljönämnden	TÅ: ● Detta är lite beroende på hur man räknar. Plockanalyserna 2013 visar på att andelen matavfall i de tre undersökta områdena var 23 %, 16 % och 42 %. Ytterligare åtgärder krävs, se nästa mål MN: Miljökontoret ser knappast några möjligheter att verka för målet, utöver arbetet med avfallsplanen. Se kommentar vid åtgärdsförslagen.	●

Mål	Ansvar	Status och kommentar	Sammanvägande målstatus och kommentar miljöstrateg
Södertäljes skolor och förskolor ska arbeta strukturerat med hållbar utveckling ur barns perspektiv. Innan 2016 ska alla Södertäljes skolor och förskolor vara certifierade enligt Grön Flagg eller bedriva likvärdigt arbete. Nuläge: I augusti år 2012 är 16 förskolor och 5 skolor certifierad enligt Grön flagg.	Utbildningsnämnden, Kommundelsnämnderna	UN och kommundelsnämnderna: ● Några förskolor och grundskolor är certifierade enligt grön flagg. Utbildningskontoret kommer att få ett uppdrag att ta fram ett förslag på ett kommunövergripande Remidacenter, vilket är en pedagogisk metod att arbeta lära barn att arbeta för ett hållbart samhälle. Vidare pågår ett källsorteringsprojekt i pilotform, vilket på sikt planeras omfatta samtliga förskolor och skolor.	● 34 % av de kommunala förskolorna (20 st) och 29 % av de kommunala grundskolorna (5 st) är med i Grön Flagg 2013.
Södertälje kommun ska vara en ren och snygg kommun där invånarna känner sig trygga. Kommunens betygsindex inom trygghet, renhållning och sophämtning ska vara över kommungenomsnittet. Nuläge: Enligt SCB:s medborgarenkät 2011 är betygsindexet för renhållning, sophämtning och trygghet statistiskt lägre jämfört med genomsnittet för kommunerna i samma storleksklass (fler än 50 000 invånare). År 2011 var antalet 8,04 skräpföremål/10 m ²	Kommunstyrelsen, Tekniska nämnden, Telge Återvinning, Telge Bostäder, Telge Fastigheter	TN: Ny sopmaskin på gågatan som är tystare, effektivare och har större användningsområde. Skräpmätning genomförs varje år. Södertälje ligger i topp i Stockholmsregionen. Cigarettfimparna drar ner resultatet. Åtgärder för att öka tryggheten i gångtunnlarna kommer att ses över. ● TB: arbetar fortlöpande med kundenkäter som ställs till 5000 kunder och som bland annat ger svar på kundernas uppfattning om trygghet, skötsel etc. Bolagets kunder ger oss 2013 godkänt i samtliga avseenden. TF: Arbetet pågår. Ny NKI (nöjd kund index) mätning görs nu under våren med fråga om renlighet i utemiljön. TÅ: Inget svar KS, Trygghet och säkerhet: Tex: Belysningskontroller i bostadsområden, trygghetsvandringar med TB och boende, regelbundna felanmälningar via app och utveckling av mötesplatser i bostadsområden.	● Enligt SCB:s medborgarenkät 2013 är betygsindexet för renhållning, sophämtning och trygghet fortfarande statistiskt lägre jämfört med genomsnittet för kommunerna i samma storleksklass. Betygsindexet har dock ökat för såväl området trygghet från 37 till 41 och för sophämtning/renehållning från 55 till 57. Dvs. medborgarna är mer nöjda än vid senaste mätningen. Antal skräpföremål jämfört med 2011 har ökat till 9,61 skräpföremål/10 m ² .
Mängden inköpt kött, framför allt från konventionellt uppfödda djur, ska minska till förmån för kött från betande djur och andra näringsriktiga livsmedel. Detta för att uppnå målet om reducerade växthusgasutsläpp. Nuläge: Mängden inköpt kött till kommunens verksamheter var år 2011; 139 360 kg. Under första halvåret av 2012 var mängden; 79 397 kg.	Utbildningsnämnden	UN: ● Under 2013 bestod en måltid i skolan av ca 64 gram kött. 2012 var siffran 64,4 gram. Vårt mål är att komma ner under 50 gram/måltid/inskriven elev. De allmänna rekommendationerna är att en måltid ska bestå till 20 energi% protein, alltså kött/fisk/fägel/baljväxter. Det är en siffra vi förhåller oss till då vi ska servera näringsriktiga måltider.	● Vi väljer att inte mäta enligt mängd inköpt kött då detta blir missvisande vid ökat elevantal. Jämförande siffra ändras till gram/måltid/inskriven elev.
Minst en återbruksverksamhet ska anordnas i kommunal regi. Nuläge: Det finns inga kommunala återbruksverksamheter idag.	Telge Återvinning	TÅ: ● Möjlighet att lämna möbler mm finns nu på Tveta och Returen. Möblerna säljs sedan av arbetsmarknadscentrum (Södertälje kommun).	●

Föreslagna åtgärder	Ansvar	Kommentar från nämnd och bolag
Södertälje kommun och Telge koncernen ska tillsammans aktivt arbeta för att öka medborgarnas och företagarnas kunskap och engagemang inom miljöfrågor	Kommunstyrelsen, Telge, Kultur- och fritidsnämnden, Arbetslivsnämnden	KoF: Ej påbörjat i större utsträckning. Möjligheter finns tex att: <ul style="list-style-type: none"> • I våra dialoger med föreningslivet föra en dialog om hur dessa tillsammans med sina medlemmar kan engagera sig i miljöfrågor. Att få upp det på föreningens agenda • Ge bidrag/pris till föreningar som visar upp ett påvisat bra miljöarbete • Utveckla fritidsgårdarnas verksamhet med aktiviteter som syftar till att öka deras miljömedvetande och att de själva blir ambassadörer för detta. • Programaktiviteter inom Luna kulturhus och stadsscenen med miljötema (har delvis genomförts på Luna) • Skapa föreställningar, konstutställningar mm inom ramen för kulturskolans pedagogiska arbete med miljötema • Torekällberget berättar om livet i Södertälje under 1800-talet och tar då upp miljöfrågor som resursanvändning och hushållning. Telge: Ej påbörjat 2013 då det krävs en större analys i form av ekonomisk investering eller annan form av översyn/nya beslut. KS: Miljöstrategen har inom energi- och klimatrådgivningen, och med samarbete med KoF, erbjudit elever i grundskoleåldern en musikteaterföreställning med temat miljö/energi/klimat med efterföljande workshop. Ca 100 elever har genomfört workshop och mer än 300 elever har sett föreställningen.

Föreslagna åtgärder	Ansvar	Kommentar från nämnd och bolag
I samverkan med berörda aktörer utreda möjligheter till avfallsminimering och återbruk	Kommunstyrelsen, Tekniska nämnden, Telge Återvinning	TN: Detta arbete kan vara en lämplig åtgärd när den nya avfallsplanen är antagen. TÅ: ej påbörjat 2013 men ambitionen är att påbörja detta inom programperioden.
Kommunen ska vidta åtgärder för att få illegala dumpningsplatser att upphöra och nedskräpningen att minska.	Kommunstyrelsen, Tekniska nämnden, Telge Återvinning, Telge Bostäder, Telge Fastigheter	TN: Kontoret har spärrat av drabbade småvägar och lyckats minska antalet dumpningar med en tredjedel. Dumpningar i nybyggnadsområden kommer att polisanmälas enligt kontrakt/avtal. Telge Bostäder äger och förvaltar inte tätortsnära natur, endast gårds- parkmark och parkeringar och till dessa anslutande vägar. TF: Ej aktuellt. TÅ: Se svar från Tekniska nämnden, Telge Bostäder och Telge Fastigheter.
För en effektivare samordning av leveranser ska transporter om möjligt upphandlas separat och avtal ska ses över.	Kommunstyrelsen, Telge Inköp	TI/KS: De delar som skall in i samordnade varutransporter kommer samtliga avtal att innehålla denna klausul.
En nulägesanalys av de miljökrav som ställs vid upphandling ska genomföras. Detta ska påbörjas inom de prioriterade områdena: fordon och transporter, livsmedel och fastigheter	Kommunstyrelsen, Telge Inköp	Miljöstrategi: En grov uppföljning av miljökraven har påbörjats men inte tillräckligt specifikt inom områdena fordon, transporter och fastigheter. Inom livsmedel har kommunen en mer systematisk uppföljning av miljökraven genom ett eget digitalt uppföljningssystem.
Mål (i procent) ska sättas för att öka andelen miljökrav som ställs vid upphandlingen. Detta ska påbörjas inom de prioriterade områdena: fordon och transporter, livsmedel och fastigheter.	Kommunstyrelsen, Telge Inköp	TI: Genomfört 2013. Fastigheter: Inom byggupphandlingar ställer vi krav motsvarande green building. Livsmedel: Vi begär handlingsplan för miljöarbete från samtliga anbudsgivare i livsmedelsupphandlingen (100%). Vi ställer miljökrav i samtliga ekologiska upphandlingar. Miljöprogrammet är med i samtliga upphandlingar. Fordon: I fordonsupphandlingen har krav ställts på drivmedelskostnaden för 6000 mil (räknas in i priset) samt krav på utsläpp. TI utbildar sig i MSR under 2014 för att ställa skarpare krav. Miljöstrategi: Miljökrav ställs med det finns ännu ingen uttalad målsättning (i procent) för att öka andelen miljökrav inom prioriterade områden.
En kommunal avfallsplan ska tas fram senast 2013.	Tekniska nämnden	TN: Ett förslag till Avfallsplan är ute på samråd (13 januari till 31 mars).
Samarbetet mellan miljökontoret och Telge återvinning ska stärkas i syfte att öka andelen insamlat biologiskt avfall från storkök och restauranger och andra verksamheter	Miljönämnden, Telge Återvinning	Miljökontoret deltar i projekt- och styrgruppen för en ny avfallsplan för Södertälje kommun. I planförslaget är åtgärder för att minska andelen matavfall i restpåsen i fokus. TÅ: vit plupp
Samtliga aktörer inom undervisningssektorn, från förskola till gymnasium och vuxenutbildning, ska senast 2014, erbjudas undervisningspaket för att bättre förstå det ekologiska kretsloppssamhället och dess funktioner; Östersjövänlig mat, Ekologiskt Kretsloppsjordbruk och Ekologiskt Kretsloppssamhälle i sig.	Kommunstyrelsen, Utbildningsnämnden, Miljönämnden, Arbetslivsnämnden	Miljökontoret har i början av 2014 bildat en ny enhet genom en sammanslagning av Naturskolan (tidigare på Uk) och naturvårdsenheten. Den nya enheten skulle kunna ha en ledande roll i att leverera utbildningspaketet under 2015, på uppdrag och med finansiering från andra parter. ALN: Inom Vuxenutbildningen fanns inga sådana utbildningspaket under 2013. KS: Detta har inte kommit igång under 2013.
Genomföra ett pilotprojekt med en förskola/skola m påverkansåtgärder för att minska antalet föräldrar som hämtar/lämnar barnen med bil.	Kommunstyrelsen, Utbildningsnämnden	KS: inte funnits resurser för detta under 2013.
Senast år 2016 ska alla anställda genomgå en utbildning i hållbarhetsfrågor.	Kommunstyrelsen, Telge	Telge arbetar med att ta fram en utbildning för bolagsledningar i Hållbar affärsutveckling. KS: inte funnits resurser för detta under 2013.
Ev övriga åtgärder som genomförts istället/utöver ovanstående	Kultur- och fritidsnämnden	KoF: Minskade transporter inom idrottsplatskötsel. Miljövänligt bränsle används inom samma område Bevarande av biologisk mångfald vid val av djurbesättning på Torekällberget Urval av ekologiska produkter har utökats där livsmedel säljs på våra serveringar, kiosker och handelsbod.

Södertälje kommun
151 89 Södertälje

För mer information, kontakta:

Christine Strandberg

Kommunstyrelsens kontor

Telefon: 08-523 010 00 (vxl)

E-post: christine.strandberg@sodertalje.se

Ebba Jordelius

Kommunstyrelsens kontor

Telefon: 08-523 010 00 (vxl)

E-post: ebba.jordelius@sodertalje.se

Södertälje kommun

Campusgatan 26

151 89 Södertälje

www.sodertalje.se

§ 17 Miljöbokslut 2013 – uppföljning av Södertälje kommuns lokala miljömål

KS 14/143

Sammanfattning av ärendet

Södertälje kommuns miljöprogram och klimatstrategi för åren 2013-2016 antogs av Kommunfullmäktige den 17 december 2012. Kommunfullmäktige beslutade då att programmen ska följas upp varje år i ett särskilt miljöbokslut. I år följs programmen upp för första gången. I arbetet med att nå en ekologisk hållbar utveckling har miljöprogrammet en central roll och beskriver ett önskat miljötillstånd för såväl Södertälje kommun som organisation men även för hela det geografiska området. Övergödning, luftkvalitet och konsumtionsfrågan är några av exemplen på utmaningar såväl nationellt, regionalt som lokalt i Södertälje.

Sammanfattningsvis är arbetet med de flesta målen påbörjat. Endast ett fåtal är inte påbörjade och där krävs det av organisationen att analysera vidare, ta nya beslut eller investera stort för att kunna uppnå dessa mål.

Kontoret förslår att Hållbarhetsutskottet och Kommunstyrelsen tillstyrker Miljöbokslut 2013 inför fastställande i Kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från kommunstyrelsens kontor daterad 2014-05-05

Miljöbokslut 2013 – uppföljning av Södertälje kommuns lokala miljömål

Hållbarhetsutskottets beslut

Hållbarhetsutskottet föreslår kommunstyrelsen att tillstyrka Miljöbokslut 2013 – uppföljning av Södertälje kommuns lokala miljömål.

Beslutet expedieras till:

Akten

Kommunstyrelsen

Justerandes signum

Anslagsdatum

Utdragsbestyrkande

2014-05-21

		
---	--	---